COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 15.10.2026
COM(2026) 551 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind aplicarea Regulamentului (UE) 2019/1240 din 20 iunie 2019 privind crearea unei rețele europene a ofițerilor de legătură în materie de imigrație

1. Introducere

1.1 Contextul de politică

Rețeaua europeană de ofițeri de legătură în materie de imigrație („rețeaua ILO”) reprezintă comunitatea ofițerilor de legătură trimiși în țări terțe de către statele membre, țările asociate spațiului Schengen, agențiile UE din domeniul afacerilor interne ([1]) și Comisia Europeană („membrii rețelei ILO”) pentru a-și ocupa timpul de lucru integral sau parțial cu sarcini în domeniul imigrației. Obiectivul general al rețelei ILO este să asigure cooperarea și coordonarea optime între ofițerii de legătură în materie de imigrație („ILO”) în sprijinul politicii UE în domeniul migrației.

Rețeaua ILO, care a fost înființată în 2004 prin Regulamentul (CE) nr. 377/2004 al Consiliului ([2]), a fost consolidată prin Regulamentul (UE) 2019/1240 privind crearea unei rețele europene a ofițerilor de legătură în materie de imigrație ([3]) („Regulamentul privind rețeaua ILO”).

Regulamentul privind rețeaua ILO vizează modernizarea și consolidarea rețelei ILO pentru a-i permite să joace un rol mai eficace în gestionarea migrației la nivelul UE, inclusiv prin promovarea unei abordări de tip „Echipa Europa” în cadrul rețelei. Regulamentul a extins definiția conceptului de „ofițer de legătură în materie de imigrație” și a introdus alte aspecte inovatoare, cum ar fi un nou comitet director al rețelei ILO ([4]) și un rol mai important pentru ofițerii de legătură trimiși de Comisie și de agențiile UE din domeniul afacerilor interne. Acesta a consolidat rolul jucat de ILO în colectarea și schimbul de informații, inclusiv prin instituirea unei platforme online securizate de schimb de informații, și a extins domeniul de aplicare al rețelei ILO pentru a cuprinde întregul spectru al sarcinilor de gestionare a migrației.

Regulamentul privind rețeaua ILO este o parte esențială a abordării cuprinzătoare a UE în materie de gestionare a migrației în temeiul Pactului privind migrația și azilul (denumit în continuare „pactul”), care a intrat în vigoare la 12 iunie 2026 ([5]). Rețeaua ILO joacă un rol esențial în integrarea migrației în parteneriatele internaționale, care reprezintă o piatră de temelie a pactului. Într-adevăr, ILO, care se află pe teren și cooperează zilnic cu autoritățile locale cu privire la întregul spectru de sarcini de gestionare a migrației, sunt esențiali pentru cooperarea cu țările terțe în materie de migrație.

Strategia de gestionare a azilului și a migrației, prevăzută în pact și adoptată în ianuarie 2026, reamintește faptul că Comisia se bazează pe sprijinul rețelei ILO, care este unul dintre partenerii implicați în combaterea introducerii ilegale de migranți de-a lungul rutelor

([1]) Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol), Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex), Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA).
([2]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32004R0377
([3]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1240
([4]) Comitetul director al rețelei ILO este alcătuit din câte un reprezentant al fiecărui stat membru, doi reprezentanți ai Comisiei, un reprezentant al Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă, un reprezentant al Agenției Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii și un reprezentant al Agenției Uniunii Europene pentru Azil. Țările asociate la punerea în aplicare, respectarea și dezvoltarea acquis-ului Schengen participă în cadrul comitetului director și numesc fiecare câte un reprezentant drept membru fără drept de vot. Reprezentanții își pot exprima punctele de vedere cu privire la toate aspectele discutate și toate deciziile luate de comitetul director.
([5]) https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_en

de migrație și care sprijină pregătirea țărilor aflate de-a lungul acestor rute ([6]). Ca atare, rețeaua ILO joacă un rol esențial în punerea în aplicare a activității Alianței mondiale pentru combaterea introducerii ilegale de migranți ([7]) – în special a abordării „la nivelul întregii rute" propuse în declarația comună din decembrie 2025 ([8]) – inclusiv prin îmbunătățirea colectării și a schimbului de date privind conștientizarea situației legate de introducerea ilegală de migranți și prin promovarea investigațiilor comune ale autorităților de aplicare a legii și a cooperării operaționale cu țările partenere.

Rețeaua ILO contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a întregii palete de instrumente juridice și de politică ale UE în domeniul gestionării migrației, inclusiv a Planului de acțiune al UE de combatere a introducerii ilegale de migranți (2021-2025) ([9]), a Strategiei UE privind combaterea traficului de persoane (2021-2025) ([10]), a Directivei privind returnarea ([11]), a Codului de vize al UE ([12]), a Strategiei UE privind vizele ([13]), a Regulamentului privind EUROSUR ([14]) și a Regulamentului privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european ([15]).

1.2 Obiectivele și metodologia prezentului raport ([16])

Prezentul raport, bazat pe informațiile furnizate de statele membre, de țările asociate spațiului Schengen ([17]) și de agențiile relevante ale UE din domeniul afacerilor interne ([18]), trece în revistă modul în care regulamentul a fost pus în aplicare până acum, identifică și analizează progresele înregistrate și lucrările încă nefinalizate și propune măsuri pentru continuarea punerii sale în aplicare și, implicit, pentru consolidarea impactului operațional al rețelei ILO.

Prezentul raport contribuie, de asemenea, la agenda de simplificare și punere în aplicare a Comisiei. Prin analizarea punerii în aplicare de către statele membre a Regulamentului privind rețeaua ILO, prezentul raport contribuie la testarea rezilienței în caz de criză a

([6]) https://home-affairs.ec.europa.eu/european-asylum-and-migration-management-strategy_en
([7]) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/mt/ip_23_6081. Cei trei piloni ai activității Alianței mondiale sunt (i) prevenirea introducerii ilegale de migranți, (ii) măsurile de răspuns la introducerea ilegală de migranți și (iii) alternativele la introducerea ilegală de migranți.
([8]) https://home-affairs.ec.europa.eu/news/global-alliance-counter-migrant-smuggling-reinforces-its-commitments-its-second-conference-2025-12-11_en
([9]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0591
([10]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52021DC0171
([11]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0115. Rețeaua va avea, de asemenea, un rol esențial în punerea în aplicare a viitorului Regulament privind returnarea, care urmează să fie adoptat în ultimul trimestru al anului 2026. Textul acestuia include crearea unor „ofițeri de legătură pentru returnare ai Uniunii", care ar urma să facă parte din rețeaua ILO.
([12]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1155
([13]) https://home-affairs.ec.europa.eu/eu-visa-strategy_en
([14]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R1052
([15]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1896
([16]) În conformitate cu articolul 12 din Regulamentul privind rețeaua ILO, Comisia trebuie să raporteze Parlamentului European și Consiliului cu privire la aplicarea regulamentului după cinci ani de la adoptarea acestuia. Regulamentul privind rețeaua ILO a fost adoptat la 20 iunie 2019. Pregătirea și adoptarea raportului privind punerea în aplicare au fost planificate de așa manieră încât să fie aliniate îndeaproape la publicarea Strategiei de gestionare a azilului și a migrației, publicată în ianuarie 2026.
([17]) În sensul prezentului raport, termenul „state membre" se referă atât la statele membre ale UE, cât și la țările asociate spațiului Schengen.
([18]) Un chestionar a fost transmis membrilor rețelei ILO la 28 iulie 2025.

regulamentului, pentru a se asigura că acesta rămâne relevant, proporțional și adecvat pentru atingerea obiectivelor sale într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor.

2. Trimiterea pe teren, rolurile și sarcinile ILO

2.1 Considerații strategice și operaționale privind trimiterea ILO pe teren

ILO înseamnă un ofițer de legătură desemnat și trimis în străinătate de autoritățile competente ale unui stat membru, de Comisie sau de o agenție a UE, pentru a se ocupa de aspecte legate de imigrație, chiar și atunci când aceste aspecte reprezintă doar o parte din sarcinile sale.

În conformitate cu Regulamentul privind rețeaua ILO, ILO sunt invitați să coordoneze mai bine și să optimizeze utilizarea rețelei lor pentru a răspunde mai eficient priorităților UE, de la prevenirea și combaterea migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere conexe, facilitarea returnărilor demne și eficace, readmisia și activitățile de reintegrare și contribuția la gestionarea integrată a frontierelor externe ale UE până la sprijinirea gestionării imigrației legale, inclusiv în domeniul protecției internaționale, al relocării și al măsurilor de integrare anterioare plecării.

Atunci când statele membre decid să trimită ILO în țări terțe, deciziile lor se bazează în mare măsură pe evaluări ale factorilor strategici la nivel național și ale priorităților operaționale. Aceste evaluări iau în considerare, de regulă, factori precum (i) migrația ilegală care le afectează țările, inclusiv mișcările migratorii actuale și preconizate; (ii) introducerea ilegală de migranți și traficul de persoane în țările de origine sau de tranzit; (iii) fraudarea identității și a documentelor; (iv) riscurile identificate în aeroporturile locale; (v) necesitatea de a sprijini investigațiile care vizează introducerea ilegală de migranți și traficul de persoane; (vi) cooperarea în materie de returnări și (vii) cooperarea în domeniul gestionării frontierelor.

Ungaria, Țările de Jos și Portugalia au indicat că un alt factor luat în considerare în deciziile de trimitere pe teren constă în sarcinile legate de migrația legală (de exemplu, sprijinirea mecanismelor legale accelerate de mobilitate a forței de muncă și combaterea fraudei în cadrul procedurilor de migrație care nu sunt legate de azil).

În Belgia, țările terțe prioritare sunt clasificate pe baza unei analize strategice a unui set de criterii care acoperă prezența comunităților din diaspora, relațiile comerciale, nivelurile de activitate infracțională și eficacitatea canalelor oficiale de cooperare existente. Belgia ia în considerare trimiterea de ofițeri de legătură, inclusiv ILO, în cazul în care estimează că este necesară o cooperare strânsă în țările terțe care să vină în completarea mecanismelor oficiale. În mod similar, în Germania, deciziile de trimitere pe teren a ILO se bazează pe evaluări strategice și tactice, ținând seama de tendințele în materie de migrație din țările terțe, de sarcinile operaționale și de interesele strategice naționale.

Acordurile bilaterale care facilitează colaborarea și cooperarea membrilor rețelei ILO cu ILO trimiși pe teren și cu țările-gazdă reprezintă un alt factor-cheie în deciziile de trimitere pe teren. Astfel de acorduri, dacă există, oferă o bază importantă pentru trimiterea pe teren

în mod eficace a ILO. Condițiile de securitate și resursele disponibile influențează, de asemenea, deciziile de trimitere pe teren.

Nu în ultimul rând, Letonia, Slovenia și Suedia au subliniat importanța luării în considerare a intereselor și priorităților mai ample ale UE atunci când ILO sunt trimiși pe teren. În acest context, opt țări ([19]) au trimis în prezent, cu sprijinul Frontex, ofițeri europeni de legătură pentru returnare (EURLO) ([20]), care să acționeze în țări terțe în numele UE, adoptând astfel o abordare de tip „Echipa Europa” în domeniul returnărilor.

Ofițerii de legătură europeni în materie de migrație (EMLO) se află în centrul rețelelor ILO. Aceștia sunt ILO speciali pe care Comisia (DG HOME) ([21]) îi trimite pe teren încă din 2015 pentru a coordona și a reprezenta interesele UE în domeniul migrației. EMLO sunt trimiși cu scopul de a maximiza impactul acțiunii UE asupra gestionării migrației în țările partenere și de a implica mai bine principalele țări de origine și de tranzit. Printre sarcinile lor se numără colectarea de informații privind tendințele în materie de migrație, contribuția la conștientizarea și previzionarea situației la nivelul UE, sprijinirea punerii în aplicare a priorităților de politică ale UE și facilitarea și sprijinirea rețelelor locale și regionale ale ILO. În prezent, EMLO sunt trimiși în șaptesprezece țări terțe prioritare ([22]) identificate de Comisie.

În ceea ce privește trimiterile efectuate de agențiile UE, Frontex are în prezent ofițeri de legătură ai Frontex (FLO) trimiși în șapte țări, acoperind în total paisprezece țări partenere ([23]). Frontex acordă prioritate trimiterii de ofițeri de legătură în țările partenere care, pe baza unei analize a riscurilor, constituie țări de origine sau de tranzit pentru migrația ilegală. Țările relevante în domeniul returnărilor sunt, de asemenea, luate în considerare ([24]). Europol, în schimb, se bazează în principal pe convocarea ofițerilor de legătură ai statelor membre și ai partenerilor internaționali la sediul său și trimite, în prezent, ofițeri de legătură numai la Interpol și Washington. Agenția Europeană pentru Azil nu a trimis încă niciun ILO.

2.2 Trimiterea în comun pe teren

([19]) Belgia, Estonia, Finlanda, Franța, Norvegia, Polonia, Suedia și Țările de Jos.

([20]) Un EURLO este un ofițer de legătură specializat dintr-un stat membru, plătit de UE și trimis într-o țară terță pentru a reprezenta interesele Uniunii Europene în materie de returnare, prin verificarea identității resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, consolidarea capacităților în domeniul returnărilor, sprijinirea organizării de operațiuni comune de returnare sub coordonarea Frontex și facilitarea punerii în aplicare a asistenței pentru reintegrare și post-sosire.

([21]) Ofițerii de legătură europeni în materie de migrație sunt în prezent singurii ofițeri de legătură trimiși de Comisie.

([22]) Cele 17 țări terțe prioritare pentru trimiterea de EMLO sunt: Armenia, Bangladesh, Etiopia, Egipt, Gambia, Liban, Mali, Mauritania, Maroc, Niger, Nigeria, Pakistan, Senegal, Serbia, Sudan, Tunisia și Turcia. Au fost selectate noi țări de trimitere pe baza nevoilor identificate de Grupul de lucru pentru aspecte externe ale azilului și migrației.

([23]) Albania (acoperind și Macedonia de Nord și Kosovo*), Moldova (acoperind și Ucraina, Georgia, Armenia și Azerbaidjan), Maroc, Pakistan, Senegal (acoperind și Gambia și Mauritania), Serbia (acoperind și Bosnia și Herțegovina și Muntenegru) și Turcia.

([24]) Articolul 77 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2019/1896 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european constituie, de asemenea, temeiul pentru trimiterea ofițerilor de legătură pentru returnare ai Frontex, dar niciun astfel de ofițer nu a fost încă trimis. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1896.

Având în vedere obiectivul general de asigurare a cooperării și coordonării, Regulamentul privind rețeaua ILO subliniază importanța trimiterii în comun pe teren. Mai precis, regulamentul prevede că trimiterea în comun pe teren ar trebui promovată pentru a consolida cooperarea operațională și schimbul de informații dintre statele membre și pentru a răspunde nevoilor de la nivelul UE, astfel cum sunt definite de comitetul director. În conformitate cu articolul 6 din Regulamentul privind rețeaua ILO, membrii rețelei ILO pot conveni, la nivel bilateral sau multilateral, ca ILO trimiși de un stat membru într-o țară terță sau pe lângă o organizație internațională să poată reprezenta și interesele acestora. În astfel de cazuri, statele membre respective pot primi sprijin financiar din partea UE.

Membrii rețelei ILO nu au recurs încă la această posibilitate și indică mai multe obstacole care îngreunează acest lucru. Potrivit unor state membre, trimiterea pe teren a ILO se realizează cel mai bine în conformitate cu prioritățile naționale în materie de migrație, prin concentrarea asupra regiunilor de importanță strategică pentru un anumit stat membru. Alte state membre au subliniat caracterul sensibil al trimiterii în comun pe teren, precum și dificultățile juridice sau condițiile procedurale care trebuie îndeplinite în prealabil. Capacitățile limitate și constrângerile în materie de resurse sunt considerate, de asemenea, factori care împiedică trimiterea în comun pe teren.

2.3 Domeniul de aplicare al mandatului ILO

Articolul 2 din Regulamentul privind rețeaua ILO prevede că ofițerii de legătură sunt considerați ILO chiar dacă aspectele legate de imigrație constituie „doar o parte din sarcinile lor”. Prin urmare, rețeaua ILO este compusă atât din ofițeri de legătură trimiși cu scopul de a se concentra exclusiv pe imigrație, cât și din ofițeri de legătură care se ocupă de imigrație ca parte a unui portofoliu mai larg de sarcini.

Există un echilibru bun între statele membre care aleg să trimită ILO cu sarcini exclusiv legate de imigrație și statele membre care trimit ILO cu sarcini legate de imigrație care fac parte dintr-o paletă mai largă de responsabilități. Statele membre care se confruntă cu fluxuri migratorii mai importante au avut tendința de a acorda prioritate trimiterii pe teren a ILO cu sarcini exclusiv legate de imigrație, pentru a sprijini cooperarea în materie de migrație cu principalele țări partenere, în special pentru a reduce migrația ilegală și a facilita returnările. În schimb, statele membre care au integrat sarcinile legate de imigrație în mandate mai ample au subliniat flexibilitatea operațională pe care o oferă acest lucru, precum și constrângerile în materie de resurse, inclusiv considerentele bugetare. În cele din urmă, unii membri ai rețelei ILO au raportat că utilizează combinații de mandate exclusive și mandate mai ample, în funcție de nevoile strategice și de contextul operațional al fiecărei trimiteri pe teren.

2.4 Sarcini și responsabilități

ILO își îndeplinesc sarcinile în cadrul responsabilităților definite de autoritățile de trimitere. Regulamentul privind rețeaua ILO prevede în mod specific că nu aduce atingere responsabilității autorităților de trimitere de a defini domeniul de aplicare și atribuirea sarcinilor și a liniilor de raportare ale ILO respectivi.

Articolul 3 din Regulamentul privind rețeaua ILO prevede o gamă largă de sarcini, inclusiv un set complet de sarcini legate de migrație. Cu toate acestea, aproape toți membrii rețelei

ILO afirmă că responsabilitățile ILO se axează pe colectarea, schimbul și analizarea informațiilor cu privire la tendințele în materie de migrație, în special cu privire la migrația ilegală și la introducerea ilegală de migranți, pentru a oferi informațiile necesare pentru procesele decizionale strategice de la sediul central. Facilitarea operațiunilor de returnare prin acordarea de asistență în ceea ce privește procesele logistice și juridice necesare pentru a sprijini repatrierile face parte, de asemenea, din sarcinile ILO, potrivit majorității membrilor rețelei ILO.

Aproximativ jumătate dintre toți membrii rețelei ILO au declarat că printre sarcinile ILO s-au numărat sprijinirea investigațiilor în domeniul introducerii ilegale de migranți sau al traficului de persoane și sprijinirea sarcinilor în materie de migrație legală, inclusiv procedurile de migrație legală, colectarea de informații privind căile de migrație legală și procesul de solicitare a vizelor.

Formarea, menită să consolideze atât capacitățile autorităților gazdă, cât și pe cele ale personalului consular, este, de asemenea, o sarcină îndeplinită frecvent de ILO. Primul tip de formare se axează în mare măsură pe sarcinile de gestionare a frontierelor, inclusiv în ceea ce privește fraudarea documentelor, normele Schengen și evaluările pasagerilor, în timp ce al doilea tip de formare oferă sprijin pentru prelucrarea cererilor de viză în vederea prevenirii fraudei în materie de vize prin intermediul cooperării locale Schengen ([25]). Un număr mic de membri ai rețelei ILO au menționat și sarcini proprii ofițerilor de legătură din aeroporturi, cum ar fi asistența în ceea ce privește verificarea documentelor și evaluările pasagerilor.

În prezent, niciun membru al rețelei ILO nu a raportat că ofițerii săi de legătură în materie de imigrație sunt implicați în activități legate de protecție/relocare.

În cele din urmă, statele membre au raportat că ILO joacă adesea un rol semnificativ în promovarea cooperării cu autoritățile din țara gazdă, îmbunătățind astfel relațiile bilaterale în vederea cooperării în gestionarea provocărilor legate de migrație.

Majoritatea membrilor rețelei ILO au declarat că investesc semnificativ în stabilirea unor cadre solide de formare pentru ofițerii lor de legătură în materie de imigrație, oferind formare inițială și/sau continuă adaptată care să asigure faptul că ILO dispun de competențele și cunoștințele necesare pentru a-și îndeplini sarcinile în mod eficace. Cu toate acestea, aproximativ o treime dintre membrii rețelei ILO au indicat că nu dispun de o formare inițială sau continuă standardizată pentru ILO.

2.5 Accesul la sistemele de informații la scară largă ale UE

Pentru a permite ILO să își îndeplinească sarcinile, membrii rețelei ILO (cu excepția ILO trimiși de Comisie) pot acorda ILO acces la sistemele de informații ale UE la scară largă în domeniul afacerilor interne, inclusiv la Sistemul european pentru compararea amprentelor digitale ale solicitanților de azil (Eurodac), la Sistemul de informații Schengen (SIS), la Sistemul de informații privind vizele (VIS), la Sistemul de intrare/ieșire (EES) și

([25]) Cooperarea locală Schengen este reglementată de Codul de vize și se referă la cooperarea structurată dintre delegația UE și consulatele statelor membre din fiecare țară terță în ceea ce privește aspectele legate de vizele Schengen.

la sistemul Documente false și autentice online (FADO), în temeiul instrumentelor juridice specifice ale Uniunii care reglementează aceste sisteme ([26]).

Membrii rețelei ILO au raportat niveluri diferite de acces la aceste sisteme de informații și de utilizare a acestora. Aproximativ jumătate dintre ILO ai statelor membre, precum și ofițerii de legătură ai Europol pot accesa și efectua în mod direct interogări în cel puțin un sistem de informații al UE la scară largă în domeniul afacerilor interne. Sistemele menționate cel mai frecvent au fost SIS și VIS, deși au fost menționate și Eurodac și FADO. Mai multe state membre ([27]) au raportat că ofițerii lor de legătură în materie de imigrație nu au putut efectua în mod direct interogări în sistemele de informații ale UE în domeniul afacerilor interne la scară largă, dar că au putut solicita informații la nivel central prin intermediul autorității autorizate.

Nivelurile diferite de acces la sistemele de informații ale UE la scară largă în domeniul afacerilor interne reflectă gama largă de profiluri ale ILO, de la agenții de aplicare a legii, care au cel mai probabil acces datorită sarcinilor lor de aplicare a legii, la personalul din ministerele responsabile pentru migrație sau afaceri externe, care nu au probabil acces, deoarece sarcinile lor nu implică asigurarea respectării legii. Considerentele tehnice și de securitate au fost, de asemenea, menționate ca motiv pentru restricționarea accesului ILO. Cu toate acestea, dincolo de aceste considerații, accesul operațional al membrilor rețelei ILO la sistemele de informații la scară largă ale UE s-a dovedit a fi fragmentat.

3. Funcționarea rețelelor ILO

3.1 Participarea la rețelele locale și regionale ale ILO

Articolul 5 din Regulamentul privind rețeaua ILO prevede că ILO trimiși în aceleași țări sau regiuni trebuie să formeze rețele locale sau regionale. În plus, se prevede obligația ca astfel de rețele locale și regionale să se întâlnească la intervale regulate și ori de câte ori este necesar și să servească drept foruri pentru cooperare, coordonare și schimb de informații. Pe lângă cerințele regulamentului, coordonarea și schimbul de informații continue între ILO și delegațiile UE și misiunile PSAC pe teren (în special atunci când aceste misiuni au un mandat în materie de imigrație) sunt esențiale pentru gestionarea eficace a migrației de către UE.

În ceea ce privește participarea lor la rețelele locale ale ILO, membrii rețelei ILO au demonstrat niveluri diferite de implicare. Marea majoritate au raportat că participă activ, precizând că participă în mod regulat la reuniuni și fac schimb de informații. Un număr mic de membri ai rețelei ILO au avut contacte limitate cu rețelele locale ale ILO sau nu au avut deloc contact cu acestea, adesea din cauza constrângerilor legate de volumul de muncă sau de responsabilitățile ample ale ILO sau, într-un caz, din cauză că nu existau în țările gazdă rețele disponibile cu care să coopereze ofițerii lor de legătură.

([26]) Aceste sisteme de informații sunt gestionate de Agenția Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA), cu excepția FADO, care este gestionat de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex), cu sprijinul tehnic al eu-LISA.
([27]) Belgia, Polonia, România, Ungaria.

Ofițerii de legătură Europol trimiși la Washington au participat activ la reuniunile de coordonare ale rețelei locale a ILO, abordând inclusiv teme precum introducerea ilegală de migranți și traficul de persoane. Ofițerii de legătură ai Frontex au participat, de asemenea, în mod activ la rețelele locale, oriunde au fost trimiși.

Aproximativ jumătate dintre membrii rețelei ILO au declarat că se implică activ în rețelele regionale ale ILO, concentrându-se pe schimbul de informații, coordonarea și participarea la forurile regionale, cum ar fi Procesele de la Khartoum și Rabat, și la conferințele regionale, cum ar fi conferința ILO privind Comunitatea de Informații Africa-Frontex (AFIC). Alții au participat ocazional din cauza lipsei structurilor de rețele regionale în anumite zone, a volumului de muncă, a limitărilor bugetare sau a interesului limitat.

Membrii rețelei ILO nu au raportat că se confruntă cu dificultăți majore în ceea ce privește obținerea de informații sau schimbul de informații între ILO. Cu toate acestea, unii membri ai rețelei ILO au subliniat faptul că este necesar să existe mai multă claritate la nivelul UE cu privire la schimbul de date cu caracter personal între ILO sau au indicat că s-au confruntat cu dificultăți juridice legate de protecția datelor cu caracter personal. În acest sens, articolul 10 conține dispoziții care le permit ILO să prelucreze date cu caracter personal (), în vederea îndeplinirii anumitor sarcini ([28]).

Prin urmare, dar și din cauza lipsei unui instrument de schimb de informații ușor de utilizat pentru ILO, aceștia au recurs adesea la mecanisme de comunicare mai puțin formale, cum ar fi aplicațiile de mesagerie mobilă, datorită disponibilității lor în locurile de trimitere.

3.2 Rolul de facilitator al rețelelor locale

Rolul de facilitator al rețelei este esențial atât pentru crearea de rețele locale și regionale, cât și pentru funcționarea eficientă a acestor rețele. Facilitatorul rețelei acționează zi de zi drept catalizator al cooperării și coordonării ILO, atât la nivel local, cât și la nivel regional, jucând un rol esențial în maximizarea impactului operațional al ILO.

Astfel cum se prevede în Regulamentul privind rețeaua ILO, ILO trimiși de Comisie (și anume, EMLO), dat fiind mandatul lor european inerent, primesc automat responsabilitatea de a facilita și de a sprijini rețelele. Membrii rețelei ILO au identificat frecvent EMLO ca fiind esențiali pentru promovarea unei coordonări mai strânse și a unei dinamici a rețelei mai proactive și mai coezive. În multe delegații ale UE, EMLO au devenit resurse esențiale în domeniul migrației, acționând ca o punte de legătură importantă între delegațiile UE, statele membre și autoritățile locale. Cu toate acestea, impactul EMLO a fost limitat din cauza dificultăților tot mai mari de ocupare a posturilor de EMLO vacante. Această problemă este generată de faptul că statele membre de trimitere suportă sarcina financiară pentru trimiterea EMLO pe teren. Prin urmare, în mai multe țări

([28]) Regulamentul privind rețeaua ILO permite prelucrarea datelor cu caracter personal pentru următoarele sarcini: (a) stabilirea identității și cetățeniei resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală și facilitarea returnării acestora în conformitate cu Directiva 2008/115/CE, precum și în ceea ce privește reintegrarea, dacă este relevant și posibil; (b) confirmarea identității persoanelor care au nevoie de protecție internațională în scopul facilitării relocării acestora în Uniune, inclusiv oferindu-le, dacă este posibil, informații și sprijin adecvat înainte de plecare; (c) confirmarea identității și facilitarea punerii în aplicare a măsurilor Uniunii și a celor naționale referitoare la admisia imigranților legali; (d) comunicarea de informații obținute în exercitarea atribuțiilor lor în cadrul rețelelor de ofițeri de legătură în materie de imigrație și cu autoritățile competente ale statelor membre, inclusiv autoritățile de aplicare a legii, pentru a preveni și a depista migrația ilegală și pentru a combate traficul de migranți și traficul de ființe umane.

partenere prioritare ([29]) nu a fost încă trimis niciun EMLO, iar majoritatea posturilor de EMLO sunt ocupate de Germania.

În țările în care Comisia nu trimite ILO, ILO trimiși de agențiile UE din domeniul afacerilor interne trebuie să faciliteze și să sprijine rețelele locale și regionale. Ofițerii de legătură ai Frontex și-au asumat și/sau continuă să își asume un rol de coordonare în Maroc, Senegal, Moldova și Turcia. Ofițerii de legătură ai Europol trimiși la Washington și-au asumat roluri de coordonare în foruri precum Asociația ofițerilor de legătură și Asociația internațională a ofițerilor de aplicare a legii. În ciuda numărului redus al acestora, contribuția pozitivă a ofițerilor de legătură ai agențiilor UE din domeniul afacerilor interne la facilitarea rețelelor locale și regionale a fost, de asemenea, recunoscută pe scară largă de către membrii rețelei ILO.

În țările în care nici Comisia, nici agențiile UE nu au trimis ILO, rețelele locale și regionale trebuie facilitate de un ILO dintr-un stat membru, ales de membrii rețelei locale sau regionale. Unele state membre, printre care Elveția, Italia, Norvegia, Spania, Țările de Jos și Ungaria, și-au asumat rolul de coordonare pentru facilitarea rețelelor locale ale ILO. Cu toate acestea, numărul lor rămâne scăzut. Membrii rețelei ILO care au declarat că nu și-au asumat un rol de coordonare în cadrul rețelelor locale sau regionale au motivat acest lucru în principal prin volumul de muncă, explicând că asumarea unui astfel de rol ar putea perturba celelalte sarcini ale ILO, având în vedere responsabilitățile lor operaționale mai ample sau volumul general de muncă.

3.3 Contribuția ILO la construirea unui tablou situațional european

Pentru a răspunde mai eficient priorităților UE, Regulamentul privind rețeaua ILO subliniază că „este necesar ca ofițerii de legătură în materie de imigrație să se asigure că observațiile și cunoștințele lor contribuie pe deplin la elaborarea unui tablou situațional cuprinzător privind țările terțe” ([30]).

EMLO își aduc contribuția în diferite foruri, inclusiv în cadrul mecanismului de coordonare operațională pentru dimensiunea externă a migrației al Consiliului (MOCADEM) și în ceea ce privește Planul de acțiune în vederea pregătirii pentru situații de criză legate de migrație și a gestionării acestora. De asemenea, EMLO au sarcina de a elabora rapoarte lunare și ad-hoc care contribuie, printre altele, la rapoartele privind analiza și conștientizarea integrată a situației (ISAA) și la reuniunile Planului de acțiune în vederea pregătirii pentru situații de criză legate de migrație și a gestionării acestora și care sunt publicate pe site-ul mecanismului integrat pentru un răspuns politic la crize (IPCR).

Pe lângă rapoartele prezentate de ILO ai statelor membre către autoritățile lor naționale competente, articolul 9 din Regulamentul privind rețeaua ILO prevede schimbul de informații la nivelul UE prin intermediul unei platforme online securizate de schimb de informații. În acest scop, Comisia a pus la dispoziție platforma existentă a Sistemului de schimb de informații privind Rețeaua europeană de migrație (EMN-IES) pentru a servi

([29]) Armenia, Bangladesh, Egipt, Etiopia, Gambia și Turcia. Trimiterile EMLO în Niger și Sudan sunt, în prezent, suspendate. FLO trimis în Turcia asigură sarcini de facilitare a rețelei locale a ILO.
([30]) Considerentul 7 din Regulamentul privind rețeaua ILO.

drept instrument de schimb de informații al rețelei ILO, inclusiv în scopuri administrative legate de rețeaua ILO ([31]).

Până în prezent, foarte puțini membri ai rețelei ILO s-au înregistrat pe platforma EMN-IES și chiar și mai puțini dintre aceștia o utilizează în scopul schimbului de informații. Toți membrii rețelei ILO au confirmat că au utilizat platforma într-o măsură foarte limitată sau chiar deloc. Printre provocările și obstacolele invocate pentru nivelul scăzut de utilizare a platformei EMN-IES s-au numărat experiența nesatisfăcătoare a utilizatorilor, lipsa standardizării în ceea ce privește schimbul de informații, autorizarea prealabilă necesară din partea autorităților centrale înainte de încărcarea informațiilor, precum și lipsa de cunoștințe și informații relevante privind platforma. În cele din urmă, în pofida dispozițiilor Regulamentului privind rețeaua ILO, unii membri ai rețelei ILO au semnalat, de asemenea, obstacole juridice care i-au împiedicat să utilizeze în mod eficace platforma EMN-IES.

Numai un număr redus de ofițeri de legătură trimiși pe teren de membrii rețelei ILO sunt conectați la aplicația de rețea pentru schimbul securizat de informații a Europol (SIENA), în pofida faptului că programul de lucru bienal al rețelei ILO prevede instituirea unui proiect-pilot pentru conectarea ofițerilor de legătură trimiși în țări terțe de către autoritățile de aplicare a legii. Europol ar saluta conectarea într-o măsură mai mare a ILO la SIENA, subliniind faptul că raportarea activă a ILO către Europol ar îmbunătăți fluxul de informații privind introducerea ilegală de migranți și infracțiunile conexe, ceea ce, la rândul său, ar contribui la asigurarea unei imagini mai precise asupra informațiilor în timp real și ar sprijini o abordare bazată mai mult pe date și în amonte pentru dezmembrarea rețelelor infracționale. Regulamentul privind Europol, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2025/2611 ([32]), impune statelor membre să asigure conectarea ILO la SIENA pentru a transmite informații relevante către Europol în mod direct sau prin intermediul autorităților naționale. ([33]).

În special în cazul EURLO, Frontex a subliniat că, deși aplicația de gestionare integrată a returnărilor (IRMA) a permis schimbul de informații legate de returnare, EURLO nu au avut acces la sisteme care să permită schimbul de alte tipuri de informații operaționale, inclusiv de informații pentru consolidarea conștientizării situației. De exemplu, nici EURLO, nici FLO nu au acces la Sistemul european de supraveghere a frontierelor (EUROSUR).

([31]) Articolul 9 prevede că informațiile transmise prin intermediul platformei de schimb de informații trebuie să includă, printre altele, programele de lucru bienale ale rețelei ILO, actualizări ale listei membrilor comitetului director, actualizări ale listei cu datele de contact ale ofițerilor de legătură în materie de imigrație trimiși în țări terțe și documentele relevante referitoare la activitățile și deciziile comitetului director. Articolul 9 prevede, de asemenea, că, cu excepția informațiilor privind ILO trimiși pe teren și membrii comitetului director al rețelei ILO, informațiile transmise prin intermediul platformei online securizate pentru schimbul de informații nu trebuie să conțină date cu caracter personal sau linkuri prin intermediul cărora astfel de date cu caracter personal sunt disponibile în mod direct sau indirect.

([32]) Regulamentul (UE) 2025/2611 în ceea ce privește întărirea sprijinului acordat de Europol și consolidarea cooperării polițienești, pentru prevenirea și combaterea introducerii ilegale de migranți și a traficului de persoane. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32025R2611.

([33]) Regulamentul privind Europol prevede că, în cazul în care nu este posibilă furnizarea accesului la SIENA a unui ofițer de legătură în materie de imigrație din motive juridice, organizatorice sau tehnice, respectivul ofițer de legătură în materie de imigrație transmite informațiile relevante unei autorități naționale competente prin alte canale securizate.

Membrii rețelei ILO au solicitat în repetate rânduri instituirea unor cadre de comunicare structurate și a instrumentelor corespunzătoare pentru a spori eficacitatea schimburilor securizate de date, ca modalitate de îmbunătățire a punerii în aplicare a Regulamentului privind rețeaua ILO.

3.4 Contribuția rețelei ILO la gestionarea migrației

Membrii rețelei ILO au recunoscut pe scară largă contribuția pozitivă a rețelei ILO la gestionarea migrației. În special, aceștia au subliniat rolul important al rețelei ILO în colectarea și schimbul de informații operaționale și strategice vitale, inclusiv în ceea ce privește tendințele pe diferite rute de migrație, metodele de operare ale persoanelor care introduc ilegal migranți și amenințările emergente. În plus, aceștia au subliniat că furnizarea de către ILO a unor informații de actualitate, fiabile și acționabile de pe teren a fost esențială pentru conștientizarea situației, analiza riscurilor și luarea unor decizii în cunoștință de cauză.

Din punct de vedere operațional, rolul jucat de ILO în domeniul returnărilor este, de asemenea, foarte apreciat. ILO, în special EURLO, promovează dialogul și cooperarea, inclusiv prin programe de consolidare a capacităților și prin sprijinirea eforturilor de identificare a persoanelor returnate. Aceștia facilitează, de asemenea, operațiunile de returnare și contribuie la monitorizarea partenerilor locali pentru reintegrare din cadrul Programului european de reintegrare (EURP).

ILO se află, de asemenea, în centrul eforturilor membrilor rețelei ILO de combatere a introducerii ilegale de migranți. Contribuțiile ILO variază de la identificarea rutelor de introducere ilegală de migranți și a tendințelor emergente până la detectarea documentelor frauduloase și a tiparelor de călătorie suspecte. Printre alte contribuții se numără acordarea de consiliere companiilor aeriene în aeroporturi și cooperarea la fața locului în cadrul investigațiilor și al operațiunilor de dezmembrare a grupurilor infracționale organizate implicate în introducerea ilegală de migranți și în traficul de persoane. În plus, ILO sunt recunoscuți pentru contribuția lor valoroasă la sprijinirea cooperării locale Schengen și a autorităților consulare în prelucrarea cererilor de viză, în special în ceea ce privește acordarea de asistență pentru detectarea documentelor frauduloase.

În general, membrii rețelei ILO au considerat ILO ca fiind o „punte de legătură esențială cu autoritățile țărilor partenere”, care contribuie la construirea unei cooperări cotidiene critice cu omologii din țările-gazdă, precum și a unor relații bazate pe încredere, care stau la baza unei cooperări eficace și permit soluționarea rapidă și pragmatică a problemelor. Cu toate acestea, cooperarea și coordonarea în cadrul rețelelor ILO sunt uneori inconsecvente și depind în mare măsură de angajamentul personal și stilul de conducere al facilitatorilor rețelelor.

4. Punerea în aplicare a mandatului comitetului director

4.1 Instituirea și funcționarea comitetului director

Articolul 7 din Regulamentul privind rețeaua ILO instituie comitetul director al rețelei ILO, care este prezidat de Comisie. În perioada cuprinsă între iunie 2019, când a fost adoptat Regulamentul privind rețeaua ILO, și decembrie 2025, au fost convocate douăsprezece reuniuni ale comitetului director, fie în persoană, fie online. La 4 octombrie

2019, comitetul director și-a adoptat regulamentul de procedură, astfel cum se prevede la articolul 8 din Regulamentul privind rețeaua ILO.

Pe lângă îndeplinirea sarcinilor sale administrative în calitate de organism de conducere al rețelei ILO, se așteaptă ca comitetul director, care reflectă abordarea de tip „Echipa Europa" față de comunitatea de ILO trimiși pe teren, să ofere orientare strategică pentru punerea în aplicare a Regulamentului privind rețeaua ILO și, prin urmare, să asigure o abordare de tip „Echipa Europa" pe teren.

Toate activitățile care intră în responsabilitatea comitetului director, cum ar fi identificarea lacunelor în ceea ce privește trimiterile pe teren, evaluarea potențialului trimiterii unor ILO suplimentari și convenirea asupra unor acțiuni ad-hoc care să fie îndeplinite de rețelele locale și regionale ale ILO, necesită un impuls strategic din partea comitetului director. Cu toate acestea, până în prezent, comitetul director s-a bazat aproape exclusiv pe direcția oferită de Comisie, în timp ce alți membri ai rețelei ILO nu au profitat încă pe deplin de întregul potențial al comitetului director, de exemplu în ceea ce privește identificarea țărilor terțe prioritare pentru trimiterile în comun pe teren sau propunerea în timp util a unor proiecte sau reuniuni operaționale ale ILO.

Articolul 7 din Regulamentul privind rețeaua ILO impune, de asemenea, președintelui comitetului director obligația de a se asigura că activitățile colective convenite sunt coerente și coordonate cu instrumentele și structurile relevante ale Uniunii și reflectă prioritățile Uniunii în domeniul migrației. Deși activitățile incluse în programul de lucru bienal sunt aliniate la prioritățile UE, coordonarea cu grupurile de lucru relevante ale Consiliului a fost, până în prezent, limitată.

4.2 Punerea în aplicare a programului de lucru bienal

Articolul 8 din Regulamentul privind rețeaua ILO conferă comitetului director sarcina de a stabili prioritățile și a planifica activitățile în cadrul unui program de lucru bienal. Programul de lucru bienal pentru rețeaua europeană de ofițeri de legătură în materie de imigrație 2021-2022 a fost adoptat la 7 decembrie 2020 și a stabilit trei priorități: (i) prevenirea migrației ilegale și combaterea introducerii ilegale de migranți; (ii) sprijinirea politicii UE în materie de returnare și (iii) sprijinirea promovării căilor legale de intrare în UE. În cadrul fiecăreia dintre cele trei priorități, au fost identificate o serie de activități ([34]) care urmează să fie puse în aplicare cu sprijin financiar din partea Fondului pentru securitate internă – componenta frontiere și vize (2014-2020) ([35]).

([34]) Pentru prioritatea 1: consolidarea capacităților autorităților și ale altor părți interesate din țările terțe; acordarea de asistență autorităților consulare în ceea ce privește combaterea fraudării documentelor legate de cererile de viză; cooperarea cu parteneriatele operaționale comune și cu alte proiecte care vizează prevenirea și combaterea introducerii ilegale de migranți și a traficului de persoane; ofițeri de legătură comuni în aeroporturi; instituirea unui proiect-pilot privind conectarea la SIENA în țările terțe; sprijinirea comunicării privind ETIAS în țările terțe. Pentru prioritatea 2: consolidarea capacităților autorităților și ale altor părți interesate din țările terțe; sprijinirea sarcinilor ILO legate de returnare și readmisie în țările terțe. Pentru prioritatea 3: consolidarea capacităților autorităților și ale altor părți interesate din țările terțe; sprijinirea căilor legale de intrare în UE.

([35]) Programul de lucru bienal a fost modificat la 30 iulie 2021 pentru a permite 1) finanțarea proiectelor ILO prin Instrumentul pentru managementul frontierelor și vize (IMFV); 2) extinderea criteriilor de eligibilitate pentru beneficiarii atribuirilor directe; 3) posibilitatea tuturor statelor membre de a solicita atribuiri directe pentru desfășurarea de proiecte legate de cele trei priorități ale programului de lucru; 4) clarificarea faptului că finanțarea este disponibilă și pentru punerea în aplicare a activităților orizontale.

Pe această bază, membrii rețelei ILO pot propune să își asume rolul de lider în implementarea unui proiect. De la adoptarea Regulamentului privind rețeaua ILO, un total de 10 proiecte au primit sprijin în valoare de aproximativ 8,5 milioane EUR pentru a aborda cele trei priorități stabilite în programul de lucru bienal. Doar patru state membre – Franța, Germania, Polonia și Spania ([36]) – și-au asumat rolul de lider în implementarea unui proiect. Membrii rețelei ILO au invocat mai multe motive pentru faptul că nu au profitat de fondurile disponibile, inclusiv resursele umane insuficiente, în special în ceea ce privește gestionarea proiectelor, plafoanele scăzute de finanțare, accesul la alte fluxuri de finanțare ale UE și prioritizarea activităților operaționale în detrimentul proiectelor.

Programul de lucru bienal, astfel cum a fost adoptat și modificat ulterior, este în continuare considerat valabil. Prin urmare, comitetul director a reportat programul de lucru bienal în anii următori. De aceea, programul de lucru pentru rețeaua europeană de ofițeri de legătură în materie de imigrație pentru perioada 2021-2022 era în vigoare la momentul adoptării prezentului raport.

4.3 Consolidarea capacităților rețelei ILO

Articolul 8 prevede că comitetul director trebuie să sprijine și să dezvolte capacitățile operaționale ale ILO, inclusiv prin elaborarea unor programe de formare comune de bază suplimentare și neobligatorii, formarea anterioară trimiterii pe teren și orientări privind respectarea drepturilor fundamentale în activitățile lor, cu un accent special asupra persoanelor vulnerabile.

Deși majoritatea membrilor rețelei ILO au sprijinit ideea de a elabora și de a oferi o programă comună de formare a ILO pentru aspectele legate de UE, acest lucru nu a fost încă pus în practică. Mai multe state membre au subliniat faptul că o programă de formare comună ar asigura o bază de cunoștințe unificată, ar îmbunătăți înțelegerea priorităților UE, ar contribui la alinierea obiectivelor, ar consolida procedurile stabilite pentru comunicare și pentru schimbul de informații, opinii și bune practici și, prin urmare, ar spori eficacitatea ILO printr-o abordare de tip „Echipa Europa”, astfel cum se prevede în Regulamentul privind rețeaua ILO. Majoritatea membrilor rețelei ILO au considerat că o programă de formare comună ar asigura aplicarea într-un mod mai coerent a legislației și politicilor UE, asigurând interpretarea și aplicarea normelor într-un mod mai uniform, prin prevenirea abordărilor divergente și consolidarea cooperării dintre membrii rețelei ILO.

Articolul 8 prevede, de asemenea, consolidarea capacităților rețelei ILO prin organizarea de seminare comune care să acopere întregul spectru de sarcini de gestionare a migrației. De la adoptarea Regulamentului privind rețeaua ILO, a avut loc un singur eveniment regional al ILO sub egida rețelei ILO, și anume o reuniune regională a Rețelei europene a ofițerilor de legătură în materie de imigrație privind combaterea introducerii ilegale de migranți și punerea în aplicare a parteneriatului operațional de combatere a introducerii ilegale de migranți cu Balcanii de Vest, care a avut loc la Tirana, Albania, în perioada 28-29 martie 2023. Reuniunea anuală a ILO privind Comunitatea de Informații Africa-Frontex

([36]) Norvegia, Polonia și Țările de Jos au sprijinit, de asemenea, implementarea unor proiecte în calitate de parteneri secundari.

(AFIC) este un alt eveniment regional foarte apreciat al ILO, chiar dacă nu este organizat în mod oficial sub egida rețelei ILO.

Membrii rețelei ILO au subliniat importanța reuniunilor ILO. Rețeaua ILO este, în primul rând, o comunitate de practicieni. Există un interes puternic pentru organizarea de reuniuni cu prezență fizică, nu numai la nivel local, ci și la nivel regional, pentru a permite comunității mai largi, inclusiv ofițerilor de legătură din țări care împărtășesc aceeași viziune, să se întâlnească.

5. Concluzii și etapele următoare

5.1 Concluzii

S-au înregistrat progrese în direcția îndeplinirii obiectivelor de consolidare a cooperării și a coordonării dintre ILO și de asigurare a unei mai bune contribuții a ILO la funcționarea rețelei europene a ofițerilor de legătură.

Rețelele locale ale ILO sunt, în general, active, participarea la acestea fiind bine stabilită, și sunt recunoscute pentru valoarea lor adăugată, în special în ceea ce privește schimbul de informații. Statele membre continuă să trimită ILO pentru a se ocupa în principal de sarcini legate de migrația ilegală și returnare, deși acestora li se solicită din ce în ce mai mult să se ocupe și de sarcini legate de migrația legală. În mai multe jurisdicții, ILO au fost implicați îndeaproape în cooperarea locală Schengen și au oferit consulatelor consiliere cu privire la profilurile de risc și la detectarea cererilor de viză frauduloase. Rolul pe care ILO din cadrul Comisiei și al agențiilor UE din domeniul afacerilor interne, precum și EURLO trimiși de statele membre îl joacă în promovarea unei dinamici pozitive în cadrul rețelelor locale și regionale este recunoscut pe scară largă de membrii rețelei ILO. Prin urmare, membrii rețelei ILO și-au exprimat pe scară largă sprijinul pentru trimiterea unor astfel de ILO suplimentari pentru a consolida dinamica cooperării în țările-gazdă și abordarea de tip „Echipa Europa” în cadrul rețelei ILO. Comitetul director al rețelei ILO a fost recunoscut pentru valoarea sa adăugată ca organism de conducere, în special în ceea ce privește programul său de lucru bienal și acțiunile sale prioritare.

Cu toate acestea, există în continuare mai multe provocări în calea valorificării întregului potențial al rețelei ILO, inclusiv dotarea acesteia cu mijloacele necesare pentru a contribui în mod cuprinzător la o abordare la nivelul întregii rute.

Deși trimiterea de ILO de către Europol, Frontex și Comisie, precum și trimiterea de EURLO de către statele membre au contribuit la promovarea unei abordări de tip „Echipa Europa” în cadrul rețelei ILO, statele membre decid și evaluează în continuare dacă să trimită ILO bazându-se în mare parte pe interesele strategice și operaționale naționale, fără a avea astfel în vedere o abordare de tip „Echipa Europa”. În plus, inconsecvențele în ceea ce privește accesul membrilor rețelei ILO la sistemele de informații la scară largă ale UE indică și mai multă fragmentare.

La nivel operațional, interacțiunile dintre ILO s-au limitat în mare măsură la reuniuni cu prezență fizică și schimburi de mesaje prin intermediul aplicațiilor de mesagerie, în condițiile în care nu există mecanisme sau instrumente ușor de utilizat pentru schimbul de informații în cadrul comunităților locale, regionale și mai largi ale ILO. Coordonarea dintre rețelele locale ale ILO și cooperarea locală Schengen a fost adesea rezultatul unor inițiative

individuale ale ILO, mai degrabă decât al unei culturi a dialogului structurat dintre facilitatorul rețelei locale a ILO și corespondentul pentru cooperarea locală Schengen din delegația UE.

În cazurile în care nu a fost trimis niciun ILO de către Comisie sau agențiile UE din domeniul afacerilor interne, activitățile rețelelor locale și regionale se pare că au depins de asumarea unor inițiative de conducere individuale de către ILO trimiși de statele membre. Prin urmare, aproape toți membrii rețelei ILO consideră că trimiterea mai multor EMLO și FLO în țările terțe ar aduce beneficii considerabile datorită rolului de coordonare pe care îl joacă aceștia pentru facilitarea rețelelor locale și regionale ale ILO. Membrii rețelei ILO au subliniat, de asemenea, că trimiterea de ILO de către Comisie și agențiile UE din domeniul afacerilor interne poate îmbunătăți eficacitatea operațională și cooperarea prin consolidarea coordonării ([37]).

Dincolo de schimburile zilnice dintre ILO la nivel local, s-au făcut schimburi de informații mai ales prin intermediul canalelor naționale, în lipsa unui cadru structurat adecvat în acest sens. Problemele tehnice și la nivel de proiectare legate de platforma de schimb de informații EMN-IES, precum și limitările impuse de autoritățile statelor membre au împiedicat schimburile de informații pe scară mai largă. În plus, numărul foarte limitat de ILO conectați la SIENA a împiedicat schimburile cu Europol, în timp ce lipsa unui canal și a unui cadru juridic adecvat pentru schimbul de informații privind conștientizarea situației cu Frontex a afectat capacitatea ILO de a face schimb de date cu Frontex și, implicit, de a contribui la construirea la nivelul UE a unui tablou situațional privind zonele prefrontaliere. Organizarea doar rar a unor evenimente regionale ale ILO a împiedicat fluxurile de informații mai ample, limitând capacitatea rețelei ILO de a contribui la construirea unui tablou situațional cuprinzător privind țările terțe.

La nivel instituțional, s-au înregistrat progrese limitate și, în unele cazuri, nu s-au înregistrat deloc progrese în ceea ce privește unele dintre sarcinile comitetului director, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul privind rețeaua ILO, care să contribuie la promovarea unei abordări de tip „Echipa Europa”. Printre acestea se numără organizarea de evenimente regionale ale ILO și elaborarea unei programe de formare comune de bază pentru ILO. Lipsa de implicare a membrilor rețelei ILO și legăturile insuficiente cu alte foruri ale UE au împiedicat comitetul director să își valorifice întregul potențial de entitate strategică, acesta nereușind să introducă o veritabilă abordare de tip „Echipa Europa” în rețeaua ILO și să pună în aplicare în mod eficace o abordare la nivelul întregii rute a gestionării migrației de către UE.

În cazurile în care s-a observat o abordare de tip „Echipa Europa” în cadrul rețelei ILO, aceasta a fost determinată în mare măsură de ILO trimiși de Comisie și de agențiile UE din domeniul afacerilor interne în cadrul rețelelor locale ale ILO sau chiar de Comisie, care prezidează comitetul director al rețelei ILO. Consolidarea abordării de tip „Echipa Europa”

([37]) Europol întărește acest aspect, considerând rapoartele EMLO drept o sursă valoroasă de informații pentru Centrul european de combatere a introducerii ilegale de migranți (ECAMS) al Europol, care contribuie atât la evaluările sale strategice, cât și la identificarea lacunelor în materie de informații și la îmbunătățirea conștientizării situației de către acesta, ceea ce duce la o înțelegere mai cuprinzătoare a introducerii ilegale de migranți și a altor forme grave de criminalitate organizată care facilitează acest fenomen sau sunt legate de acesta.

și implicarea comitetului director sunt esențiale pentru valorificarea întregului potențial al Regulamentului privind rețeaua ILO pe teren și pentru oferirea mijloacelor necesare astfel încât rețeaua ILO să devină un instrument-cheie de punere în aplicare a Alianței mondiale pentru combaterea introducerii ilegale de migranți.

5.2 Etapele următoare

Peisajul politicii în domeniul migrației a evoluat considerabil de la adoptarea, în 2019, a Regulamentului privind rețeaua ILO. Migrația reprezintă o prioritate politică pentru UE care are legătură și cu alte domenii, printre care securitatea internă și competitivitatea economică. Există semnale puternice în favoarea asumării de către ILO a unui rol mai important în sprijinirea gestionării migrației de către UE, a sporirii coordonării și asertivității diplomației în domeniul migrației și a concretizării pe teren a întregului potențial al abordării de tip „Echipa Europa", astfel încât Pactul privind migrația și azilul și abordarea sa cuprinzătoare privind gestionarea migrației să fie puse în aplicare în parteneriat cu țările terțe. Printre inițiativele-cheie în acest sens se numără Alianța mondială pentru combaterea introducerii ilegale de migranți, în cadrul căreia Europol ar trebui să joace un rol mai important; rezerva de talente la nivelul UE și birourile de acces legal menite să promoveze mobilitatea talentelor și să intensifice returnările și readmisia; Strategia de gestionare a azilului și migrației și Strategia UE referitoare la politica în domeniul vizelor.

Având în vedere cele de mai sus, sunt necesare următoarele măsuri pentru a promova punerea în aplicare a Regulamentului privind rețeaua ILO în acest peisaj al politicii în continuă evoluție, cu obiectivul de a spori impactul operațional atât al rețelei ILO, în sprijinul gestionării migrației de către UE, cât și al Alianței mondiale pentru combaterea introducerii ilegale de migranți:

O abordare la nivelul întregii rute

1. să se extindă acoperirea ILO trimiși de Comisie și de agențiile UE din domeniul afacerilor interne în țări-cheie de-a lungul rutelor de migrație, inclusiv prin recurgerea la comitetul director al rețelei ILO pentru a identifica lacunele în ceea ce privește trimiterile pe teren, prin încurajarea și sprijinirea financiară a trimiterilor în comun și prin majorarea finanțării pentru trimiterile de EMLO;
2. să se îmbunătățească implicarea ILO în întregul spectru al sarcinilor legate de migrație, astfel cum se subliniază în Regulamentul privind rețeaua ILO, inclusiv în ceea ce privește combaterea introducerii ilegale de migranți și a traficului de persoane, sprijinirea returnării, a readmisiei și a reintegrării și facilitarea procedurilor de migrație legală (de exemplu, prin cooperarea locală Schengen) și a accesului efectiv la protecție internațională;
3. să se faciliteze reuniunile operaționale ale ILO axate pe rutele de migrație și țările terțe prioritare pentru a stimula schimbul de informații, a îmbunătăți înțelegerea dinamicii migrației și a metodelor operaționale ale rețelelor de introducere ilegală de migranți și a elabora contramăsuri adaptate;

Schimbul de informații și consolidarea cunoștințelor

4. să se încurajeze și să se ofere sprijin statelor membre în ceea ce privește conectarea ILO la SIENA pentru a îmbunătăți schimbul de informații și, prin urmare, pentru a sprijini punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2025/2611;

5. să se promoveze coordonarea și schimbul de informații continue între ofițerii de legătură, delegațiile UE și misiunile PSAC pe teren (în special atunci când aceste misiuni au un mandat în materie de imigrație);

6. să se depună eforturi pentru a pune la dispoziția comunității ILO instrumente de schimb de informații ușor de utilizat pentru a îmbunătăți cooperarea operațională și schimbul de date;

7. să se încurajeze ILO să contribuie la activitatea de alertă timpurie în scopuri legate de migrație ca parte a proiectului de conștientizare a situației, alertă timpurie și previziune (SAEWF) ([38]) pentru a sprijini planificarea gestionării migrației și acțiunile operaționale ale UE și ale statelor membre;

8. să se elaboreze o programă de formare comună de bază pentru ILO, în cooperare cu comitetul director al rețelei ILO, pentru a standardiza cunoașterea Regulamentului privind rețeaua ILO, a principalelor domenii de politică ale UE în materie de gestionare a migrației și a diplomației UE în domeniul migrației în întreaga comunitate a rețelei ILO;

Comitetul director al rețelei ILO

9. să se îmbunătățească coordonarea dintre președintele comitetului director și președinția Consiliului pentru a alinia inițiativele rețelei ILO la grupurile de lucru relevante ale Consiliului [de exemplu, Grupul de lucru pentru aspecte externe ale azilului și migrației (EMWP), mecanismul de coordonare operațională pentru dimensiunea externă a migrației (MOCADEM) etc.];

10. să se încurajeze, fără a aduce atingere dispozițiilor regulamentului, statele membre care dețin președinția Consiliului să joace un rol activ în cadrul comitetului director al rețelei ILO, în strânsă coordonare și sub președinția Comisiei;

11. să se elaboreze un nou program de lucru bienal al rețelei ILO, care să includă etapele următoare menționate mai sus pentru a da direcția viitoarelor priorități operaționale.

([38]) Proiectul de conștientizare a situației, alertă timpurie și previziune (SAEWF), desfășurat de Comisia Europeană, este o inițiativă recentă care completează mecanismul UE de pregătire pentru situații de criză și de gestionare a crizelor legate de migrație („Planul de acțiune în vederea pregătirii pentru situații de criză legate de migrație și a gestionării acestora”). În cadrul acestui proiect, dezvoltarea activităților de alertă timpurie în scopul migrației a beneficiat deja de contribuția EMLO în cadrul unui exercițiu-pilot de analiză prospectivă.